

Įsakymas netenka galios 2020-03-07:

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Įsakymas

Nr. [1R-72](#), 2020-03-06, paskelbta TAR 2020-03-06, i. k. 2020-05104

Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2006-10-01 iki 2020-03-06

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [125-5720](#), i. k. 102110EISAK0000106K

**EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS GENERALINIS DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL NUORODŲ Į EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTUS PATEIKIMO ĮSTATYMUOSE
IR KITUOSE TEISĖS AKTUOSE REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2002 m. gruodžio 13 d. Nr. 106K
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. 1690 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio nuostatų įgyvendinimo“ (Žin., 2002, Nr. [104-4648](#)),

t v i r t i n u Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijas (pridedama).

GENERALINIS DIREKTORIUS

VILENAS VADAPALAS

PATVIRTINTA

Europos teisės departamento prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
generalinio direktoriaus
2002 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 106k
(Europos teisės departamento prie
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos
generalinio direktoriaus
2006 m. rugsėjo 25 d. įsakymo Nr. 129KKK
redakcija)

EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTŲ NUORODŲ PATEIKIMO ĮSTATYMUOSE IR KITUOSE TEISĖS AKTUOSE REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios Europos Sąjungos teisės aktų nuorodų pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) yra skirtos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [41-991](#); 2002, Nr. [66-2705](#)) 12¹ straipsnio įgyvendinimui ir nustato atvejus, kai būtina ar tikslinga pateikti Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktų nuorodas, tokių ES teisės aktų nurodymo tvarką bei reikalavimus tokioms nuorodoms.

2. Rekomendacijos parengtos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 4, 5 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo (Žin., 2002, Nr. [66-2705](#)) 4 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. 1690 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio nuostatų įgyvendinimo“ (Žin., 2002, Nr. [104-4648](#)).

3. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

teisės aktai – įstatymai ir kiti teisės aktai;

kiti teisės aktai – visi teisės aktai, išskyrus įstatymus.

Įgyvendinami ES teisės aktai, ES teisės aktai – ES institucijų (Komisijos, Tarybos, Europos Parlamento ir Tarybos kartu) ir kitų ES įstaigų ar organų (pvz., Europos centrinio banko) priimti teisės aktai, kurių nuostatas reikia įgyvendinti suderinant su jais Lietuvos Respublikos teisės aktus (pvz., direktyvos, pamatiniai sprendimai) ar priimant jų taikymui skirtus Lietuvos Respublikos teisės aktus (pvz., reglamentai, sprendimai), taip pat neprivalomo pobūdžio ES institucijų ir kitų įstaigų ar organų teisės aktai (pvz., rekomendacijos, nuomonės, rezoliucijos), kai nuspręsta jų nuostatas įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisės aktuose nepriklausomai nuo to, kuriai Europos bendrijai ir Europos Sąjungos sutartyje nustatyta bendradarbiavimo politikos sričiai ir formai jie priskirtini.

II. ATVEJAI, KAI BŪTINA AR TIKSLINGA PATEIKTI ES TEISĖS AKTŲ NUORODĄ

4. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje ir 12¹ straipsnio 1 dalyje, Europos Sąjungos teisės aktų nuorodos turi būti pateiktos tais atvejais, kai teisės aktu (atskiromis teisės akto nuostatomis) derinami ir įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Todėl:

4.1. ES teisės aktų nuorodos turi būti pateiktos, kai įgyvendinami ES teisės aktai turi bet kokio pobūdžio nuostatą, numatančią, kad ES valstybės narės turi juos įgyvendinti (suderinant su jais teisės aktus ar priimant jų taikymui skirtus teisės aktus) arba iš tokių įgyvendinamų ES teisės aktų turinio galima nustatyti, kad tokius teisės aktus reikia suderinti ar priimti;

4.2. ES teisės aktų nuorodos turi būti pateiktos ir tais atvejais, kai ne visas teisės aktas, o tik

jo atskiros nuostatos yra skirtos įgyvendinti ES teisės aktus ar jų (jo) atskiras nuostatas;

4.3. jei teisės aktu tiesiogiai nėra įgyvendinami ES teisės aktai, o tik sudaromos sąlygos priimti kitus teisės aktus, kuriais būtų įgyvendinami ES teisės aktai (įgaliojimų suteikimas, įpareigojimai ar pasiūlymai parengti ir/ar priimti kitus teisės aktus ir pan.), tokiaime teisės akte ES teisės aktų nuorodos gali būti nepateikiamos;

4.4. ES teisės aktų nuorodos nepateikiamos tais atvejais, kai teisės akte siūlomas reglamentavimas iš esmės skiriasi nuo numatytojo ES teisės aktuose.

5. Tais atvejais, kai keičiamas ar papildomas teisės aktas ar pripažįstamos netekusiomis galios atskiros tokio teisės akto, kuriuo buvo įgyvendinami ES teisės aktai ir kuriame nėra ES teisės aktų nuorodų arba jos pateiktos ne pagal Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimus, nuostatos, kartu parengiami ir teikiami:

5.1. pagrindinio (keičiamojo) įstatymo straipsnio (nusakančio įstatymo paskirtį ar kt.) papildymas atskira dalimi ar pagrindinio (keičiamojo) įstatymo preambulės papildymas atskira pastraipa, darant nuorodą į įstatymo priedą, ir atskiru straipsniu pagrindinio (keičiamojo) įstatymo papildymas priedu, taip pat, jei reikalinga, ir ne pagal Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio reikalavimus pateiktų nuorodų pakeitimai (ar pripažinimas netekusiu galios atitinkamos straipsnio dalies ar punkto, kur tokie įgyvendinami ES teisės aktai nurodyti);

5.2. kito teisės akto papildymas preambule arba preambulės pakeitimo (papildymo) projektas, kuriame pateikiami nenurodyti ar ne pagal Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio reikalavimus nurodyti įgyvendinami ES teisės aktai.

6. Jei keičiamo teisės akto priede ar jo preambulėje prie nurodytų įgyvendinamų ES teisės aktų nėra pateikiamos ES teisės aktų paskelbimo šaltinių nuorodos, akto priedą ar preambulę reikėtų pakeisti, papildyti ar dėstyti nauja redakcija įtraukiant tokias Europos Sąjungos oficialiojo leidinio nuorodas pagal šių Rekomendacijų 12 punkto nuostatas.

7. Šių Rekomendacijų 5 punktas gali būti netaikomas tais atvejais, kai galiojantis teisės aktas keičiamas ar papildomas vien tik nacionalinės teisės požiūriu, dėl redakcinio ir/ar techninio pobūdžio priežasčių arba kai galiojančio teisės akto pakeitimai ar papildymai yra ypač skubūs ir jais siekiama išspręsti netikėtai susiklosčiusias krizines situacijas.

8. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 6 dalimi tikslinga teikti ES teisės aktų, kurių nuostatos ar principai nėra privalomi, tačiau nuspręsta jų nuostatas įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisės aktuose arba norima pabrėžti jų svarbą priimant teisės aktą, nuorodas.

III. ES TEISĖS AKTŲ NURODymo TVARKA IR REIKALAVIMAI NUORODOMS

9. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 5 dalyje, nurodant Europos Sąjungos teisės aktą, turi būti eilės tvarka nurodoma teisės akto priėmimo data, jį priėmusios institucijos ar institucijų pavadinimai, teisės akto rūšis, numeris ir pilnas pavadinimas.

Pvz.:

1995 m. spalio 6 d. Tarybos direktyva 95/50/EB dėl pavojingų krovinių vežimo keliais vienodų tikrinimo procedūrų
arba

2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai įvertinimo.

10. Pateikiami tokie įgyvendinamo ES teisės akto numeriai ir pavadinimai (numeryje) naudojamoms santrumpoms, kurie buvo naudojami jo priėmimo metu ir konkrečiame įgyvendinamame ES teisės akte.

Pvz.:

reglamentas Nr. 17 (taip numeruotas 1952 12 30 – 1962 12 31),
 reglamentas Nr. 1006/67/EEB (taip numeruotas 1963 01 01 – 1967 12 31),
 reglamentas (EEB) Nr. 1470/68 (taip numeruotas 1968 01 01 – 1993 10 31),
 reglamentas (EB) Nr. 3031/93 (taip numeruotas 1993 11 01 – 1998 12 31),
 reglamentas (EB) Nr. 1631/1999 (pilni metai nurodomi nuo 1999 01 01),
 direktyva 91/321/EEB (taip numeruota iki 1993 11 01),
 direktyva 96/321/EB (taip numeruota 1993 11 01 – 1998 12 31),
 direktyva 1999/10/EB (pilni metai nurodomi nuo 1999 01 01),
 sprendimas 98/128/EB,
 bendroji pozicija (EB) Nr. 17/98,
 sprendimas 1999/193/BUSP (priimtas dėl bendrosios užsienio ir saugumo politikos),
 sprendimas 86/98/EAPB.
 (Pastaba: skliausteliuose pateikti paaiškinimai)

11. Turi būti nurodomas toks įgyvendinamo ES teisės akto pavadinimas, koks yra paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba, jei ES teisės aktas nepaskelbtas, kurio vertimo autentiškumą patvirtino viešoji įstaiga Vertimo, dokumentacijos ir informacijos centras.

12. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 5 dalyje, oficialaus Europos Sąjungos teisės akto paskelbimo ne lietuvių kalba šaltinio nuoroda nepateikiama. Todėl darant ES teisės akto nuorodą kartu skliausteliuose reikėtų nurodyti oficialų tokių ES teisės aktų paskelbimo lietuvių kalba šaltinį:

12.1. ES teisės aktams, priimtiems iki 2004 m. gegužės 1 d. ir paskelbtiems Oficialiojo leidinio specialiuosiuose leidimuose – Oficialiojo leidinio pavadinimo sutrumpinimą, metus ir žymą, kad tai yra specialusis leidimas, skyrių, tomą ir puslapį, kuriame prasideda teisės aktas.

Pvz.:

(OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 8 skyrius, 3 tomas, p.74)

12.2. ES teisės aktams, priimtiems po 2004 m. gegužės 1 d. ir paskelbtiems įprastiniuose Oficialiojo leidinio leidimuose – Oficialiojo leidinio pavadinimo sutrumpinimą, metus, leidinio seriją (L arba C), leidinio numerį ir puslapį, kuriame prasideda teisės aktas.

Pvz.:

(OL 2006 L 167, p. 16)

13. Įstatymo priede nurodžius pilną ES teisės akto pavadinimą ir paskelbimo lietuvių kalba šaltinį, įstatymo tekste nurodomas sutrumpintas ES teisės akto pavadinimas. Kituose teisės aktuose pilnas ES teisės akto pavadinimas ir paskelbimo lietuvių kalba šaltinis nurodomi tada, kai ES teisės aktas minimas pirmą kartą. Sutrumpintas ES teisės akto pavadinimas nurodomas pagal šių Rekomendacijų 10 punkte pateiktus pavyzdžius.

14. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 2 dalyje, Europos Sąjungos teisės aktai nurodomi įstatymo priede, kartu įstatymo pradžioje (nurodant jo paskirtį ir kitas bendrąsias nuostatas) darant nuorodą į įstatymo priedą.

15. Atsižvelgiant į atskiro įstatymo pobūdį, turinį ir apimtį bei sudedamąsias dalis, tokia nuoroda į įstatymo priedą gali būti pateikiama preambulėje, straipsniuose, nusakančiuose įstatymo tikslą, paskirtį ar kitas bendrąsias nuostatas arba atskirame straipsnyje.

Pvz.:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo paskirtis – sudaryti teisinį pagrindą sąžiningai, atvirai ir efektyviai veikti vertybinių popierių rinkai, kad būtų kuo geriau apsaugoti investuotojų interesai bei apribota sisteminė rizika.

2. Šiuo įstatymu siekiama suderinti vertybinių popierių rinkos reglamentavimą su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

arba

2. Šis įstatymas skirtas užtikrinti Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, taikymą.

16. Įstatymo priedas rašomas laikantis bendrųjų įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 1998 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 104 (Žin., 1998, Nr. [87-2416](#)), bei šių Rekomendacijų.

17. ES teisės aktai įstatymo priede nurodomi chronologine tvarka, numeruojant arabiškais skaitmenimis ir chronologine tvarka pradedant nuo anksčiausiai priimto ES teisės akto, o kitų teisės aktų preambulėse – nenumenuojant ir chronologine tvarka pradedant nuo anksčiausiai priimto ES teisės akto.

Pvz.:

Lietuvos Respublikos dizaino įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 21 tomas, p. 120).

2. 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentas dėl Bendrijos dizaino (EB) Nr. 6/2002 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 27 tomas, p. 142).

3. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 17 skyrius, 2 tomas, p. 32).

18. Jei įstatymas turi kelis priedus (lenteles, grafikus, tarifus, schemas, sąrašus ir pan.), tai įgyvendinami ES teisės aktai nurodomi paskutiniame priede.

19. Kaip nurodyta Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 3 dalyje, kituose teisės aktuose Europos Sąjungos teisės aktai nurodomi tų teisės aktų preambulėje.

20. Kituose teisės aktuose nurodant įgyvendinamus ES teisės aktus rekomenduotina juos nurodyti po to teisės akto (pvz., įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo), kurio nuostatomis vadovaujantis ar kurio nuostatoms įgyvendinti priimamas kitas teisės aktas.

Pvz.:

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (Žin., 2004, Nr. [69-2382](#)) 31 straipsnio 2 ir 3 dalimis ir įgyvendindama 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 367), Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria<...>.

21. Jei ES teisės aktas, kuris nurodytas teisės akte laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų, netenka galios priėmus vėlesnį ES teisės aktą, nuoroda pakeičiama priimant teisės aktą, kuriuo įgyvendinamas toks vėliau priimtas ES teisės aktas (pakeičiant įstatymo priedą ar kito teisės akto preambulę).

22. Jei įstatymas, kurio priede jau nurodyti juo įgyvendinami ES teisės aktai (pagrindinis

įstatymas), yra keičiamas ir/ ar papildomas įgyvendinant kitus ES teisės aktus, įskaitant ir naujai priimtuosius, tai tokio įstatymo pakeitimo ir/ar papildymo įstatymo pradžioje reikia nurodyti, kad šis įstatymas (įstatymo pakeitimo ir/ar papildymo įstatymas) skirtas įgyvendinti ES teisės aktus, kuriais papildomas pagrindinio įstatymo priedas.

Pvz.:

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo 5 straipsnyje.

<...>

5 straipsnis. Įstatymo priedo papildymas

Papildyti įstatymo priedą 2 punktu:

(nurodomas įgyvendinamas ES teisės aktas).

Tam, kad ES teisės aktai pagrindinio įstatymo priede būtų nurodomi chronologine tvarka, papildant priedą ES teisės aktu, priimtu anksčiau nei kiti pagrindinio įstatymo priede nurodyti ES teisės aktai, keičiama priedo punktų numeracija arba priedas dėstomas nauja redakcija.

23. Jei kitas teisės aktas, kurio preambulėje jau nurodyti juo įgyvendinami ES teisės aktai (pagrindinis teisės aktas), yra keičiamas ir/ar papildomas įgyvendinant kitus ES teisės aktus, įskaitant ir naujai priimtuosius, tai tokio jį keičiančio ir/ar papildančio kito teisės akto preambulėje nurodomi juo įgyvendinami ES teisės aktai bei kartu pakeičiama ir/ar papildoma pagrindinio teisės akto preambulė nurodant kitus įgyvendinamus ES teisės aktus.

24. Jei įgyvendinamas ES teisės aktas yra pakeistas ar papildytas ir naujos jo nuostatos įgyvendinamos teisės aktu, pagal Rekomendacijose nustatytus reikalavimus taip pat nurodomi visi to ES teisės akto pakeitimai ar papildymai. Tačiau:

24.1. vienu metu įgyvendinant ES teisės aktą ir jo pakeitimus, nurodoma tik pirmasis (pagrindinis) ES teisės aktas po jo skliausteliuose nurodant paskutinį jį keitusį ir/ar papildžiusį ES teisės aktą ir jo paskelbimo šaltinį.

Pvz.:

1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 9 skyrius, 1 tomas, p. 23), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 2005/92/EB (OL 2005 L 345, p. 19).

24.2. nereikia nurodyti tų ES teisės akto pakeitimų ar papildymų, kurie nėra skirti ES teisės aktų įgyvendinimui arba skirti ar susiję su konkrečia kita ES valstybe nare.

25. Pripažįstant netekusiu galios ES teisei prieštaraujantį teisės aktą ar atskiras jo nuostatas, ES teisės aktų nuorodų pateikti nereikia.

26. Kai norima pateikti ES teisės aktų nuorodas atvejais, nurodytais Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo 12¹ straipsnio 6 dalyje ir Rekomendacijų 8 punkte, jos pateikiamos laikantis atitinkamų Rekomendacijų nuostatų.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Teisės aktų nuostatos, kuriose pateiktos ES teisės aktų nuorodos, papildomos, keičiamos ir pripažįstamos netekusiomis galios vadovaujantis šiomis Rekomendacijomis ir bendraisiais reikalavimais įstatymų ir kitų teisės aktų keitimui, papildymui ir pripažinimui netekusiais galios, nustatytais Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatyme bei Įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo rekomendacijose.

Pakeitimai:

1.

Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Įsakymas

Nr. [25k](#), 2004-03-01, Žin., 2004, Nr. 38-1256 (2004-03-11), i. k. 104110EISAK0000025K

Dėl Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2002 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. 106k "Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Įsakymas

Nr. [129KKK](#), 2006-09-25, Žin., 2006, Nr. 105-4035 (2006-09-30), i. k. 10622ETISAK00129KKK

Dėl Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2002 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. 106k "Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijų patvirtinimo" pakeitimo